

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Σενάριο 5

Ιστορίες Μετανάστευσης

Όνομα:
Ημερομηνία:

Δραστηριότητα 1

Μελετήστε το σκίτσο και εντοπίστε λόγους για να μείνει ή να φύγει ένας άνθρωπος από τη χώρα του.

Το παραπάνω σκίτσο δείχνει ένα μήνυμα από την κυβέρνηση του αγοριού. Είναι χαρούμενο το αγόρι; Τι θα έπρεπε να λέει «**ένα μήνυμα από την κυβέρνησή σας**»;

Διαλέξτε από μία δεξαμενή λέξεων και τοποθετείστε τις στο μήνυμα:

(*ασφάλεια, ειρήνη, προστασία περιβάλλοντος, ατομικά δικαιώματα, προστασία από φυσικές καταστροφές, ισότητα, ισοτιμία, ατομικές ελευθερίες, θέσεις εργασίας, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δικαιοσύνη*)

Δραστηριότητα 2

Ένας από τους τρεις παράγοντες διαμόρφωσης του πληθυσμού μας είναι οι μετακινήσεις. Γιατί οι άνθρωποι μετακινούνται από μία περιοχή σε μία άλλη, από μία χώρα σε μία άλλη;

Βάλτε ✓ σε όσες από τις παρακάτω προτάσεις ισχύουν:

- 1._____ Η χώρα σας έχει νερό που είναι, όμως, μολυσμένο
- 2._____ Η ξένη χώρα έχει πολλούς σεισμούς και τυφώνες
- 3._____ Η ξένη χώρα έχει πολύ καλά σχολεία και πανεπιστήμια
- 4._____ Η χώρα σας βρίσκεται σε πόλεμο με άλλη χώρα
- 5._____ Η οικογένεια και οι φίλοι σας ζουν στην ξένη χώρα
- 6._____ Το πολίτευμα της χώρας σας αλλάζει και η πολιτική κατάσταση γίνεται αβέβαιη
- 7._____ Η χώρα σας δεν ακολουθεί τις τελευταίες τάσεις της μόδας
- 8._____ Η ξένη χώρα έχει περισσότερες ατομικές ελευθερίες
- 9._____ Οι φωτογραφίες της ξένης χώρας σε ένα περιοδικό είναι πολύ ελκυστικές και δείχνουν ένα ωραίο μέρος για να ζεις
- 10._____ Η χώρα σας προσφέρει πολλές επαγγελματικές ευκαιρίες
- 11._____ Η χώρα σας αντιμετωπίζει πολλά περιστατικά βίας

Κατηγοριοποιήστε τις παραπάνω προτάσεις στον πίνακα ανάλογα με τους λόγους μετακίνησης των πληθυσμών:

Λόγοι	Προτάσεις
Οικονομικοί	
Κοινωνικοί	
Περιβαλλοντικοί	
Πολιτικοί	
Εκπαιδευτικοί	
Εργασιακοί	

Δραστηριότητα 3

Αναλαμβάνετε τον ρόλο ενός/μίας μετανάστη/τριας ή πρόσφυγα που μετακινείται από ένα μέρος του κόσμου σε ένα άλλο και δημιουργείτε ιστορίες.

Τα άρθρα των ιστοριών σας προσφέρουν βασικές πληροφορίες για αυτή τη μετανάστευση. Είστε το πρόσωπο της ιστορίας και θα πρέπει να κάνετε μία μικρή έρευνα για βρείτε δημογραφικές πληροφορίες και να δημιουργήσετε ένα ρεαλιστικό μεταναστευτικό σενάριο.

Βασικές Ερωτήσεις

1. Από πού ξεκινήσατε και πού θέλετε να πάτε;
2. Τι ομοιότητες και τι διαφορές έχει η ζωή στη νέα χώρα, σε σχέση με τη ζωή στην πατρίδα σας;
3. Πώς επηρεάζει η μετανάστευση τη χώρα που αφήσατε και πώς τη χώρα στην οποία βρίσκεστε τώρα;

Η έρευνά σας θα πρέπει να απαντά στις παραπάνω ερωτήσεις. Οι ακόλουθες ερωτήσεις λειτουργούν καθοδηγητικά για να συλλέξετε περισσότερες πληροφορίες και να χτίσετε τις απαντήσεις σας ανά ομάδα.

Συμπληρωματικές Ερωτήσεις

Παρελθόν

1. Από πού προέρχετε;
2. Δημογραφικά Στοιχεία: Πόσα μέλη έχει η οικογένειά σας; Τι δουλειά κάνατε στη χώρα σας και ποιος ήταν ο μισθός σας;
3. Ποιες ήταν οι συνθήκες διαβίωσής σας; Μένατε σε μονοκατοικία ή διαμέρισμα;
4. Ποιες ήταν οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες στην πατρίδα σας;
5. Μεταναστεύουν πολλοί από την πατρίδα σας; Αν ναι, ποιες είναι οι συνέπειες για όσους ανθρώπους φεύγουν;

Μετανάστευση

6. Γιατί μετακινηθήκατε; Περιγράψτε την κατάστασή σας.
7. Έχετε μαζί και την οικογένειά σας;
8. Η μετακίνησή σας ήταν επιλογή σας ή όχι;
9. Ποιοι ήταν οι λόγοι που σας ώθησαν στη μετανάστευση;
10. Πόσο μακριά έχετε μεταναστεύσει;
11. Η μετακίνησή σας ήταν νόμιμη ή όχι; (φύγατε κρυφά)
12. Υπήρχαν εμπόδια και δυσκολίες κατά τη μετακίνησή σας;

Χώρα Υποδοχής/ Προορισμός

13. Σε ποια χώρα εγκατασταθήκατε;
14. Τι δουλειά κάνετε στη νέα χώρα;
15. Το αντικείμενο της νέας σας εργασίας είναι σχετικό με αυτό που είχατε στην πατρίδα σας;
16. Ήταν εύκολο να βρείτε εργασία;
17. Ποιες προκλήσεις (γλώσσα/πολιτισμός/επικοινωνία) αντιμετωπίζετε ως μετανάστης/τρια;
18. Πώς έχει αλλάξει ο τρόπος ζωής σας από τότε που μετακομίσατε;
19. Πώς προσαρμόστηκαν τα παιδιά σας;
20. Υπάρχουν και άλλοι μετανάστες/τριες σαν κι εσάς στη νέα χώρα; Προέρχονται από την ίδια χώρα με εσάς;
21. Η εισροή μεταναστών έχει επηρεάσει τη χώρα υποδοχής;

22. Πώς νιώθετε ότι σας συμπεριφέρονται στη νέα χώρα; Νομίζετε ότι οι άνθρωποι στη νέα κοινότητα βλέπουν τη μετεγκατάστασή σας με θετικό, αρνητικό ή ουδέτερο τρόπο;

Ιστορίες Μετανάστευσης

1. Σιρίν, ετών 9 [\(Link\)](#)

«Η εννιάχρονη Σιρίν έφτασε στην Ελλάδα πριν από σχεδόν δύο χρόνια από το Ιράκ με τους γονείς της και τα τρία της αδέρφια. Μετά από έναν χρόνο, η οικογένειά της εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου η Σιρίν είναι, τώρα, στην τέταρτη τάξη σε ένα ελληνικό δημοτικό σχολείο. Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους στη χώρα η Σιρίν και η οικογένειά της έμειναν σε δύο διαφορετικούς ανοιχτούς χώρους διαμονής και δύο διαμερίσματα. Η Σιρίν έπρεπε να αλλάξει τέσσερα σχολεία προτού, τελικά, μετακομίσει στην τωρινή της γειτονιά και εγγραφεί στο σχολείο της.»

2. Οσάμα, ετών 12 [\(Link\)](#)

«Εκτιμάται ότι 23.000 παιδιά προσφύγων και μεταναστών έφτασαν πέρυσι, μέσω θαλάσσης, στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία, με τη συντριπτική πλειοψηφία αυτών να τρέπονται σε φυγή λόγω συγκρούσεων, ακραίας φτώχειας και διώξεων. Ένα από αυτά τα παιδιά είναι ο 12χρονος Οσάμα, ο οποίος αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα του, την Υεμένη.

«*Νόμιζα ότι τελείωσα, θα πεθάνω. Έτσι τελειώνει η ζωή μου*» είπε ο Οσάμα στη UNICEF για τις σκέψεις που πέρασαν από το μυαλό του, καθώς διέσχιζε τη θάλασσα για να φτάσει στην Ελλάδα με την οικογένειά του. «*Το μέλλον μου στην Υεμένη ήταν αβέβαιο, δεν μπορούσα να μελετήσω για να γίνω γιατρός ή μηχανικός ή οτιδήποτε άλλο. Θέλω να γίνω γιατρός γιατί θέλω να βοηθήσω τους άλλους και την οικογένειά μου*». Σήμερα στην Αθήνα, πλέον, ο Οσάμα μπορεί να συνεχίσει τις σπουδές του σε ασφαλέστερο περιβάλλον. Επισκέπτεται την Elix, ένα εκπαιδευτικό κέντρο που υποστηρίζεται από τη UNICEF, όπου λαμβάνει επιπλέον βοήθεια με τις σπουδές του στα Αγγλικά και τα Ελληνικά. Ο Οσάμα ελπίζει ότι μια μέρα θα εκπληρώσει το όνειρό του και θα γίνει γιατρός.

3. Μαρίνα, ετών 20, ([Link](#))

«Οι γονείς μου είχαν και οι δυο πτυχίο ως δάσκαλοι δημοτικού αλλά στην Ελλάδα η μητέρα μου δούλευε ως καθαρίστρια ενώ ο μπαμπάς μου στην οικοδομή». Όσα χρόνια έζησε εδώ, η Μαρίνα παραδέχεται πως αισθανόταν ξένη και πως ποτέ δεν είχε αρκετές φίλες, κάτι που πίστευε πως θα αλλάξει όταν θα γυρνούσε στη χώρα της. Η πραγματικότητα, όμως, αποδείχθηκε διαφορετική. «Όταν ζούσα στην Ελλάδα η μόνη δυσκολία που είχα ήταν ο ρατσισμός του τύπου “είσαι ξένη, γιατί δε γυρνάς στη χώρα σου;”. Υπήρχαν, βέβαια, και στιγμές που δέχτηκα bullying για την εμφάνιση και το ντύσιμο μου. Επίσης, θυμάμαι να με ρωτάνε τι δουλειά έκαναν οι γονείς μου και εγώ να απαντώ πως “στην Αλβανία η μαμά και ο μπαμπάς είναι δάσκαλοι άλλα εδώ δουλεύουν, η μαμά ως καθαρίστρια και ο μπαμπάς στην οικοδομή”. Μετά, ακουγόταν πάντα ένα γέλιο και σχολίαζαν “ναι, ναι δασκάλα στο πώς να καθαρίζεις την τουαλέτα και δάσκαλος στο πώς να κάνεις το μπετόν”. Έκλαιγα, γιατί δε με πίστευαν και με κορόιδευαν».

4. Νεγίνα, ετών 13, ([Link](#))

Η Νεγίνα, ένα 13χρονο κορίτσι από το Αφγανιστάν, είναι η ζωντανή απόδειξη πως ιστορίες ανθεκτικότητας μπορούν να αναδυθούν εν μέσω παγκόσμιων προκλήσεων. Παρά τις αντιξοότητες που αντιμετώπισε, βρήκε ευκαιρίες στην Ελλάδα, ζώντας στη δομή Πολυκάστρου, υιοθετώντας μια νέα γλώσσα, έναν νέο πολιτισμό και μια νέα κοινότητα.

Η Νεγίνα είναι πολύγλωσση, μιλάει άπταιστα αγγλικά, φαρσί και τουρκικά και έχει πολύ γρήγορα αποκτήσει ένα πολύ καλό επίπεδο στα ελληνικά - μια απόδειξη της προσαρμοστικότητας και της αποφασιστικότητάς της! Το ταξίδι της εκτυλίσσεται με φόντο τη μετανάστευση της οικογένειάς της, αναζητώντας καταφύγιο και σταθερότητα σε μια ξένη χώρα. «Έζησα και πήγα σχολείο στην Τουρκία 7 χρόνια» μας μοιράζεται και παρά τις προκλήσεις του επαναπατρισμού, η Negina αγκάλιασε το νέο της περιβάλλον με ενθουσιασμό και δίψα για γνώση.

5. Πριέλ, ετών 10 ([Link](#))

Η οικογένεια Ιτόκι ήρθε στην Ελλάδα τον Μάρτιο του 2020 από την Κινσάσα, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, καθώς η ζωή τους εκεί βρισκόταν σε κίνδυνο. Από τον Νοέμβριο του 2020, η οικογένεια μένει στη Θεσσαλονίκη, με τα δύο παιδιά της, τον Μπρέιβ και την Πριέλ, τα οποία παρακολουθούν μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας στο Κέντρο Μελέτης και Δημιουργικής Απασχόλησης της ΑΡΣΙΣ - Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων προκειμένου να λάβουν την υποστήριξη που χρειάζονται για το ελληνικό σχολείο. Η Καμντί, η μητέρα της οικογένειας, έχει αναλάβει ενεργό ρόλο στην οικογενειακή ζωή και εξασφαλίζει τα αναγκαία για τα παιδιά της, εργαζόμενη εδώ και κάποιο καιρό σε μια εταιρεία. Η οικογένεια, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, εστιάζει πολύ στη μόρφωση των παιδιών και τη συμμετοχή τους στην τυπική εκπαίδευση. Τα παιδιά ξεκίνησαν σχολείο για πρώτη φορά στην Ελλάδα, κάτι το οποίο είναι εμφανές από το γνωστικό και γλωσσικό επίπεδό τους. Αν και μιλούν τρεις γλώσσες - γαλλικά, λινγκάλα και ελληνικά - το επίπεδο των ελληνικών τους είναι ιδιαίτερα καλό, καθώς έχουν ενταχθεί απόλυτα

στο ελληνικό σχολείο. Η Πριέλ, εξάλλου, πήγε μόνο έναν χρόνο νηπιαγωγείο στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, αφού μετά ήρθε στην Ελλάδα με την οικογένειά της και ξεκίνησε κανονικά το σχολείο (τυπική εκπαίδευση), σε συνδυασμό με την ενισχυτική διδασκαλία στο Κέντρο (μη τυπική εκπαίδευση). *«...Θέλω να πηγαίνω σχολείο γιατί το σχολείο μάς βοηθάει. Εκεί, μαθαίνω να γράφω και να μιλάω καλά ελληνικά ενώ, παράλληλα, μαθαίνω και πράγματα που δεν ξέρω. Έμαθα να ζωγραφίζω και όλοι μου λένε ότι είμαι πολύ καλή στη ζωγραφική και ότι πρέπει να πάω σε σχολή. Μου αρέσουν επίσης και τα μαθηματικά, ιδιαίτερα όταν είναι δύσκολα»* περιγράφει η Πριέλ.w

4. Μπουράκ (Link)

«Τα τελευταία πέντε χρόνια εργαζόταν στη Νέα Υόρκη ενώ πριν από αυτό είχε περάσει οκτώ χρόνια στο Λονδίνο. Αυτή την περίοδο μετέχει σε δύο start up και ετοιμάζει μία τρίτη νεοφυή επιχείρηση, η οποία θα προωθεί προϊόντα ευεξίας, ξεκινώντας από αρώματα. *«Δεν είχα φανταστεί ποτέ ότι θα γίνω “ψηφιακός νομάς” για να είμαι ειλικρινής»* είπε στην κάμερα του euronews. *«Υπέθετα ότι θα μοιράζω πάντα τη ζωή μου μεταξύ Νέας Υόρκης και Λονδίνου. Και ξαφνικά, όταν ήρθαν όλα τα πάνω κάτω, συνειδητοποίησα ότι μπορώ να επιλέξω πού θέλω να βρίσκομαι. Η Αθήνα ήταν στις πρώτες επιλογές μου όταν έκανα τη σύγκριση με άλλες χώρες της Μεσογείου. Συνέκρινα ανθρώπους, τρόπο ζωής, φιλοξενία, φαγητό, κόστος ζωής. Το κόστος ζωής στην Αθήνα δεν απέχει πολύ από το αντίστοιχο άλλων μεσογειακών πόλεων αλλά οι άνθρωποι, η φιλοξενία και το φαγητό της Αθήνας είναι πολύ καλύτερα. Στην Αθήνα, επίσης, έχεις την αίσθηση ότι ανήκεις σε μία τοπική κοινότητα, έχει πολλά ανεξερεύνητα μέρη, δεν είναι μόνο ένας τουριστικός προορισμός»*.

7. Χριστίνα, ετών 40 (Link)

«Η Γαλλία υπήρξε τόπος προορισμού για τις σπουδές μου ήδη από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση επειδή φοίτησα σε γαλλικό σχολείο, την Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλινών, όπου και είχα γνωρίσει την ιστορία, τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Γαλλίας. Όταν ολοκλήρωσα τις προπτυχιακές μου σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, συνέχισα τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στη νεότερη ιστορία στο Παρίσι. Οι σπουδές μου στη Γαλλία, σε μια εποχή που η Ελλάδα δεν είχε ακόμη οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές, υπήρξαν καθοριστικές για τη διαμόρφωση της επιστημονικής μου σκέψης. Η παρακολούθηση των σεμιναρίων της E.H.E.S.S., τα οποία ήταν ανοιχτά σε ένα διεθνές κοινό, ήταν μια μοναδική εμπειρία γνώσης. Θυμάμαι, ακόμη, να παίρνω το πρόγραμμα σπουδών και να εντοπίζω τα σεμινάρια που ήθελα να παρακολουθήσω, σε αίθουσες που ήταν διάσπαρτες στο Παρίσι, και όλη την εβδομάδα να τρέχω από το ένα στο άλλο με ενθουσιασμό. Ωστόσο, δεν ήταν μόνο οι σπουδές που με επηρέασαν. Η παραμονή μου στο Παρίσι υπήρξε πλούσια σε πολιτισμικές εμπειρίες, οι οποίες, σε μια τόσο νεαρή ηλικία (πήγα εκεί σε ηλικία 21 ετών), διαμόρφωσαν γενικότερα την αισθητική και το γούστο μου. Θεατρικές παραστάσεις, όπερα, εκθέσεις ζωγραφικής, μουσεία και βιβλιοθήκες

είχαν ενταχθεί στο εβδομαδιαίο μου πρόγραμμα. Η ίδια η πόλη ήταν από μόνη της μια ξεχωριστή εμπειρία, σε μια εποχή που η Αθήνα δεν είχε μετρό, πεζοδρόμια, πάρκα. Σήμερα είμαι καθηγήτρια νεότερης και σύγχρονης ιστορίας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Ιστορίας (ΠΕΙ) στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Από τον Σεπτέμβριο του 2020 είμαι, επίσης, Πρύτανης στο Πανεπιστήμιο έχοντας διατελέσει Πρόεδρος του Τμήματος ΠΕΙ και Κοσμήτορας της Σχολής Πολιτικών Επιστημών. Ο τομέας της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας έχει γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες, όπως φαίνεται από τα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων, τις εκδόσεις, τα επιστημονικά περιοδικά, τις επιστημονικές ενώσεις και εν γένει την ερευνητική δραστηριότητα. Μεγάλο μέρος της κοινότητας των ιστορικών που καλλιεργούν τον τομέα αυτό έχουν σπουδάσει στη Γαλλία αλλά η νεότερη γενιά είναι στην πλειονότητά της αγγλόφωνη και η τάση αυτή αυξάνεται συνεχώς. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, χάρη κυρίως στην τεχνολογική επανάσταση, έχουν διευρυνθεί τα διεθνή δίκτυα επικοινωνίας και συνεργασίας ανάμεσα σε πανεπιστήμια και ερευνητές, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για μικρές χώρες, όπως η Ελλάδα.

8. Στέλλα, ετών 17 (Link)

Η Στέλλα γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Χαλάνδρι. Σε ηλικία 17 ετών, μέσω των Πανελλαδικών εξετάσεων, πέρασε στη Σχολή Φυσικοθεραπείας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας. Ωστόσο με την επιλογή του εξωτερικού - και συγκεκριμένα του Ηνωμένου Βασιλείου όπου σπούδαζε και η αδελφή της - να τριβελίζει το μυαλό της από καιρό, η ίδια αποφάσισε να φύγει για σπουδές πάνω στη Χημεία, στη Μεγάλη Βρετανία. «Όλοι με συμβούλευαν να μείνω στην Ελλάδα, να αποφοιτήσω και μετά να μετακομίσω στο εξωτερικό για τις μεταπτυχιακές μου σπουδές. Θα πω ότι είμαι πολύ χαρούμενη που άκουσα το ένστικτό μου» εξομολογήθηκε η νεαρή κοπέλα. Με αφετηρία την Αθήνα και προορισμό το Φοίνιξ της Αριζόνα, μέσω Ηνωμένου Βασιλείου, με σπουδές Χημικού και επαγγελματική απασχόληση στο κομμάτι της τεχνολογίας, η μεταναστευτική ιστορία της Στέλλας μοιάζει με ένα ταξίδι γεμάτο προσωπικά στοιχεία που έχουν κερδηθεί.

- <https://populationeducation.org/wp-content/uploads/2017/10/people-on-the-move.pdf>
- <https://earthmatters.populationeducation.org/wp-content/uploads/2018/06/Migration-Stories.pdf>
- <https://www.unicef.org/greece/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82>
- <https://blogs.sch.gr/erasmus/89-2/>
- <https://www.ekirikas.com/istories-sygchronis-metanastefsis-o/>
- <https://gr.euronews.com/2021/02/04/digital-nomads-poiOI-einai-kai-giati->

